

VERSLAG ARCHITECTUURRAAD 26-06-2025

Tabel 1 Vaste leden van de Edustandaard Architectuurraad

Naam	Organisatie(s)	Rol	Aanwezigheid
Arjan Aarnink	CITO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Bas Kruiswijk	BES	Voorzitter	Aanwezig
Bram Gaakeer	Ministerie van OCW	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Brian Dommisse	PO-Raad / VO-raad / ROSA Beheer	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Daniël Fokker	Studielink	Vertegenwoordiger	Afwezig
Diede Wooldrik	SURF, HORA	Vertegenwoordiger	Afwezig
Dirk Linden	Kennisnet	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Edwin Verwoerd	Iddink Digitaal, VDOD	Vertegenwoordiger	Afwezig
Gerald Groot Roessink	DUO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Jan Willem Dijkstra	DUO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Jan Weggemans	Topicus/VDOD	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Jennifer Moesker	Studielink	Vertegenwoordiger	Afwezig
Joël de Bruijn	MBO Digitaal, MORA, MOSA	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Jurre Koning	SLO	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Leon Sprooten	MBO Digitaal	Vertegenwoordiger	Afwezig
Vacant	ho-wo	Vertegenwoordiger	n.v.t.
Mark de Jong	In-Holland, hbo, Architectenberaad ho	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Peter IJntema	Sanoma Learning	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Menno Scheers	SURF	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Pieter Ruempol	MEVW	Vertegenwoordiger	Aanwezig
Piter Blom	Edu-v	Vertegenwoordiger	Aanwezig
H-P Köhler	Edu-v	Vertegenwoordiger	Aanwezig

Alle hieronder genoemde presentaties en het verslag staan op de [pagina van de betreffende bijeenkomst](#).

1. OPENING, MEDEDELINGEN, NOTULEN, AGENDA

De bijeenkomst wordt geopend door Bas Kruiswijk met het welkom heten van alle leden en het presenteren van de agendapunten.

1.1. OPMERKINGEN VORIG VERSLAG

Er zijn geen opmerkingen over het vorige verslag. Het verslag wordt vastgesteld.

1.2. MEDEDELINGEN

Bas informeert de Architectuurraad over een aantal personele wijzigingen:

- Jan Willem Dijkstra gaat op termijn de rol van vertegenwoordiger van Gerald Groot Roessink overnemen bij DUO
- Jan Weggemans neemt de rol van vertegenwoordiger van VDOD over van Edwin Verwoerd
- H-P Köhler en Piter Blom bepalen nog onderling wie van Edu-V de vaste vertegenwoordiger wordt in de Architectuurraad

2. UPDATE INFORMATIESTELSEL ONDERWIJS

Sprekers: Bas Kruiswijk

Doel: Informeren

Document: n.v.t.

2.1. ACHTERGROND EN TOELICHTING

Eerder is de Architectuurraad geïnformeerd over de uitwerking van het Informatiestelsel Onderwijs. We informeren de Architectuurraad kort over de stand van zaken en het proces.

Bas informeert de Architectuurraad over de voortgang van het Informatiestelsel Onderwijs. Het positioneringsdocument wordt besproken in de informatiekamer. Wanneer deze is goedgekeurd, komt het document ook langs de Architectuurraad en Standaardisatieraad van Edustandaard.

Bas vertegenwoordigt Edustandaard in dit proces, waarbij ook vertegenwoordigers van Kennisnet, OCW en SURF betrokken zijn.

Conclusies & Besluiten

De Architectuurraad neemt kennis van de voortgang van het Informatiestelsel Onderwijs.

3. NIEUWE STANDAARDEN EN AFSPRAKEN

Spreekers: Jos van der Arend (Edustandaard)

Doel: Informeren

Document: Oplegnotitie aanpassing registratie OSO

3.1. ACHTERGROND EN TOELICHTING

Jos presenteert drie ontwikkelingen rondom standaarden en afspraken die relevant zijn voor de Edustandaard registratie.

OSO

Er is een nieuwe afspraak "OSO Gegevensset en Profielen" versie 2025.1 vastgesteld door de werkgroep. Deze versie wordt komende maanden geïmplementeerd omdat vanaf 1 augustus iedereen over moet van versie 2024.1 naar versie 2025.1.

Functioneel is er een gegevensblok Buitenlandadres bijgekomen zodat ouders/verzorgers met een buitenlands adres correct in het OSO-dossier komen. Daarnaast zijn de eisen aan telefoonnummer en e-mailadres aangescherpt.

Het QA-team ROSA stelt voor om de vierde laag van EIF (Technologie-laag) op te splitsen conform het NORA vijf-laagsmodel in een Applicatie- en een Netwerklaag. Dit wordt in een volgende Architectuurraad behandeld.

Doorstroomtoets

Er wordt gewerkt aan afspraak "Logistiek proces Doorstroomtoets po" versie 1.1. De conceptversie wordt op 26 juni behandeld door de werkgroep. Deze uitwisselingen moeten uiterlijk 1 november draaien voor aanmelding van leerlingen bij toetsaanbieders.

Er is een aparte gegevensstroom voor voorlopige schooladviezen toegevoegd, zodat scholen dit niet meer handmatig hoeven in te voeren bij de toetsaanbieder. Deze schooladviezen zijn nodig voor normering.

OOAPI

Er wordt gewerkt aan afspraak "OOAPI" versie 6. De reviewversie is recent publiekelijk beschikbaar gesteld. De grote lijnen zijn duidelijk, maar documentatie en specificaties zijn nog onvoldoende voor registratie. De werkgroep heeft als ambitie OOAPI versie 6 dit najaar aan te bieden voor registratie.

3.2. DISCUSSIE

- **OSO:** Dirk vraagt of de validatieservice van OSO moet worden aangepast. Jos antwoordt dat de validatieservice wordt uitgezet omdat de meeste leveranciers deze validatie zelf uitvoeren.

edustandaard

- Brian heeft geen bezwaar tegen de wijzigingen in adressen, maar blijft problemen zien met optionele identificerende objecten conform het OSO-model. Onderwijslocatie is bijvoorbeeld nog steeds niet verplicht. Brian wil in een volgende sessie aandacht besteden aan deze objecten.
- Peter vraagt of de primaire identifiers niet al worden afgedwongen door Edu-V. H-P antwoordt namens Edu-V dat zij ook met dit probleem bezig zijn en op termijn willen overstappen naar nieuwe RIO-identifiers. Dit is consistent met wat OSO wil en wat bij de Doorstroomtoets is doorgevoerd.
- **Doorstroomtoets:** Brian meldt dat deze vanmorgen is vastgesteld door de PO-raad. Het zal dus al draaien wanneer er een volgende Architectuurraad is. Alle ketenpartners hebben ingestemd en Brian is tevreden over de nieuwe toevoegingen.
- **OOAPI versie 6:** Er wordt opgemerkt dat OOAPl eigenlijk een afsprakenstelsel is. Deze nieuwe versie komt later uitgebreider aan de orde.

Conclusies & Besluiten

1. OSO: De Architectuurraad adviseert deze nieuwe versie van OSO verplicht te maken, met de kanttekening om in een volgende versie het probleem met digitale identiteiten aan te pakken.
2. Doorstroomtoets: Registratieverzoek volgt spoedig
3. OOAPl versie 6: Registratieverzoek volgt eveneens

4. ROSA-ARCHITECTUURSCAN EDU-V AFSPRAKENSTELSEL

Spreker: Joeri van Es, Bas Kruiswijk (Edustandaard)

Doel: Bespreking ROSA-architectuurscan Edu-V

Document: Toelichting en advies bij de ROSA-architectuurscan, ROSA Architectuurscan Edu-V Afsprakenstelsel

4.1. ACHTERGROND EN TOELICHTING

Het agendaonderdeel behandelt de toetsingsprocedure voor registratie van het Edu-V afsprakenstelsel, waarbij de ROSA-architectuurscan centraal staat.

Scope van registratie

H-P licht toe dat het Edu-V afsprakenstelsel bestaat uit verschillende onderdelen: een algemene beheersingslaag (governance), privacy- en security-afspraken, de stelselarchitectuur en praktijksituaties met bijbehorende gegevensdiensten.

Edu-V wil de 1.0 gegevensdiensten registreren die reeds zijn uitgewerkt, in samenhang met de algemene lagen. Deze worden al geïmplementeerd. Later komen er nog gegevensdiensten bij die nog geen 1.0 versie hebben.

ROSA-scan bevindingen

Bas en Joeri presenteren de bevindingen van de ROSA-architectuurscan, waarin de compliance en consistentie van het Edu-V afsprakenstelsel met ROSA wordt beoordeeld.

Registratie en toetsingsprocedure

edustandaard

Edu-V heeft de ambitie om de documentatie nog te verbeteren. Het afsprakenstelsel wordt als geheel geregistreerd, maar er kunnen verschillen bestaan in gebruiksadvies per gegevensdienst. Arjen werkt aan een advies gebaseerd op de nieuwe toetsingsprocedure dat naar de volgende Standaardisatieraad gaat, samen met het advies van de Architectuurraad.

4.2. DISCUSSIE

Scope van registratie:

- Gerald merkt op dat DUO niet direct betrokken is bij Edu-V en vraagt naar de scope van praktijksituatie toetsen en examineren, specifiek of eindexamens hieronder vallen. H-P antwoordt dat dit momenteel niet het geval is, maar dat het voorsorteert op mogelijke toekomstige ondersteuning. Voor nu is het afsprakenstelsel beperkt tot methodegebonden toetsen.
- Leon vraagt naar de afstemming tussen NPULS en Edu-V, aangezien MBO binnen het werkingsgebied van beide valt. H-P antwoordt dat bestuurlijk is besloten dat afspraken van NPULS en Edu-V interoperabel zullen zijn.
- Peter toont waardering voor de samenwerking.

Inhoudelijke toetsing ROSA-scan:

- Brian merkt op dat de term gegevenssoorten inmiddels is veranderd naar informatieobjecten.
- Bram ondersteunt het idee om dit scanonderdeel onderwijssemantiek te noemen, omdat zeggenschappen minder passen bij informatieobjecten en elders thuishoren.
- Gerald vraagt of het deel rondom onderwijsmedewerkers in de ROSA komt, wat nu niet het geval is, bijvoorbeeld bij leermiddelen inkopen.

Registratie Edu-V en toetsingsprocedure:

- Bram zoekt naar koppeling met ROSA-scenario's. Hij zou de relatie liever leggen via praktijksituaties, terwijl H-P vasthoudt aan de huidige methode via referentiecomponenten. Remco licht toe dat referentiecomponenten een koppelende werking hebben, maar dat meerdere koppelingen mogelijk zijn.
- Arjen legt uit dat als uitgangspunt alleen dingen met versienummer worden geregistreerd. De voorkeur gaat uit naar registratie van het gehele afsprakenstelsel met aantekening dat niet elk onderdeel nog af is.
- Leon adviseert meer naar de impact te kijken van registratie als geheel, omdat dit alleen grote wijzigingen en sprongen zou ondersteunen. Piter licht toe dat Edu-V een versioneringssysteem per gegevensdienst hanteert dat schokkerige overgangen moet voorkomen.
- Menno vindt het handig om ook delen van het afsprakenstelsel vindbaar te maken op Edustandaard voor betere vergelijkbaarheid. H-P reageert dat het keurmerkbeleid van Edu-V geldt voor het geheel van het afsprakenstelsel.
- Bram stelt namens de Architectuurraad dat registratie van het afsprakenstelsel als geheel het best is.
- Bas concludeert dat er argumenten zijn voor en tegen registratie als geheel, maar dat een compromis mogelijk is waarbij het afsprakenstelsel als geheel wordt geregistreerd met flexibiliteit door losse gegevensdiensten ook vindbaar te maken.

De Architectuurraad adviseert de Standaardisatieraad om door te gaan met de registratie van het Edu-V afsprakenstelsel volgens de voorgestelde lijn.

5. UPDATE ROSA

Spreker: Brian Dommisse (ROSA beheerteam)
Doel: Informeren, vaststellen onderdelen
Document: 2025-06-26 Notitie AR - Update ROSA

5.1. ACHTERGROND EN TOELICHTING

.Brian Dommisse presenteert namens het ROSA Beheerteam een update over de doorontwikkeling van ROSA met drie hoofdonderwerpen:

1. **Epic 032 - AMIGO-methodiek:** Aanpassingen aan de AMIGO-aanpak zodat deze aansluit bij ROSA, en verhuizing van gegevensmodellen naar het onderdeel Onderwijssemantiek in ROSA. Het Toepassingsgegevensmodel voor Toetsen en Examineren wordt gepubliceerd als ROSA gegevensmodel.
2. **Epic 037 - Staatsexamens:** Een uitgewerkt scenario voor staatsexamens dat eigenlijk een "samengesteld ketenprocesmodel" blijkt te zijn in plaats van een inrichtingsscenario. Dit koppelt processen uit verschillende ketenprocesmodellen aan elkaar en toont de volledige procesgang van staatsexamens in één overzicht.
3. **Werkvoorraad:** Overzicht van lopende en geplande activiteiten, waaronder verdere invulling van technische interoperabiliteit samen met werkgroep Edukoppeling, ontwerpprincipes voor digitale identiteiten, en het ketenprocesmodel "Onderwijs volgen bij meerdere onderwijsaanbieders".

De Architectuurraad wordt gevraagd om de voorgestelde aanpassingen vast te stellen en te reflecteren op de planning en prioritering.

5.2. DISCUSSIE

- Menno toont waardering voor de modulaire aanpak waarbij het examenonderdeel een los element is, waarmee flexibel onderwijs kan worden georganiseerd. Dit sluit aan bij de lijn van de HORA. Hij suggereert het model nog generieker te maken door een andere naam dan "staatsexamen" te gebruiken, bijvoorbeeld "onafhankelijk examineren".
- Dirk vraagt waarom het staatsexamenmodel een apart model is en niet een inrichtingsscenario. Brian licht toe dat het verschillende ketenprocesmodellen samenbrengt en laat zien dat ketenprocesmodellen praktisch kunnen worden ingezet.
- Bram vraagt of de ketenprocesmodellen nog generieker kunnen worden gemaakt.

Conclusie & Besluiten

edustandaard

1. De Architectuurraad stemt in met de adviezen van het QA-Team rondom de verwerking van Epic 032 en 037.

Actiepunt

ROSA Beheer overweegt of het staatsexamenmodel nog generieker kan worden opgezet.

6. HARMONISATIE BEGRIPPEN EN BEGRIPPENKADERS

Sprekers: Brian Dommisse (Redactieteam ROSA Begrippenkader)

Doel: Informeren, vaststellen aanpak

Document: Presentatie

6.1. ACHTERGROND EN TOELICHTING

Aanleiding en voortgang begrippenkader

Op verzoek van de Standaardisatieraad is gestart met het standaardiseren van begrippen om een gemeenschappelijke "onderwijstaal" te vormen. De werkgroep Samenhang heeft ontwerp-kaders opgesteld die de samenhang tussen sectorale referentiearchitecturen (SRA's) en ROSA moeten bevorderen, conform NORA-principes. Er is een eerste opzet voor het ROSA Begrippenkader ontwikkeld met een beheer- en publicatieomgeving, redactieteam en beheerproces.

Knelpunten en vervolgstappen

Het hergebruik van begrippen door SRA's en andere partijen blijft achter, en het synchroon houden van begrippen uit andere kaders zoals NORA is een uitdaging. De introductie van de NL-SBB standaard en plannen voor revitalisatie van onderwijsbegrippen.nl helpen deze knelpunten aan te pakken. In overleg met het QA-team worden acties uitgevoerd om het ROSA Begrippenkader bij te werken conform NL-SBB, begrippen uit NORA te adopteren, en samenwerking met SRA's en andere partijen zoals DUO, SLO en SBB te stimuleren.

6.2. GEVRAAGD BESLUIT VAN DE ARCHITECTUURRAAD

Aan de Architectuurraad wordt gevraagd om:

1. Het belang van de harmonisatie van begrippen te onderstrepen.
2. In te stemmen met de lopende en voorgenomen acties.
3. Een advies op te stellen voor de Standaardisatieraad. In dit advies wordt het belang van de acties benadrukt en aangedrongen op het stimuleren van de governance en samenhang tussen de verschillende begrippenkaders.

6.3. DISCUSSIE

- Gerald merkt op dat het belang van harmonisatie van begrippen al wordt onderstreept vanuit de Standaardisatieraad.

edustandaard

- Bas voegt toe dat voor het einde van dit jaar een belangrijke stap op dit gebied moet worden gezet. Hij noemt als aandachtspunt dat het gesprek met de SRA's moet worden gevoerd, maar vertegenwoordiging binnen de werkgroep Samenhang nog steeds niet volledig is. Beschikbaarstelling van voldoende capaciteit vanaf de SRA's is een knelpunt.
- Bram merkt op dat de Standaardisatieraad hierover gaat aangaande het beschikbaar stellen van capaciteit.
- Menno stelt prioriteiten ter discussie. Een nieuwe versie van de HORA en MORA hebben prioriteit gezien de ontwikkelingen rondom NPULS, waardoor begrippen minder prioriteit krijgen.
- Mark voegt toe dat vanuit NPULS ook een team bezig is met begrippen. Hij heeft aangestuurd op gebruik van de NL-SBB standaard en aansluiting bij het ROSA begrippenkader.
- H-P wil de verbinding leggen met groeifondsprogramma's als prioriteit zien vanuit het ROSA begrippenkader. Anders wordt alignering met huidige prioriteiten lastig. Er zou kunnen worden gekeken of kennis vanuit groeifondsprogramma's kan landen in het ROSA begrippenkader.
- Peter IJntema ondersteunt deze lijn.
- Brian stelt voor om aanlevering van begrippen vanuit lopende trajecten te faciliteren.

Conclusie & Besluiten

De AR onderschrijft het belang van harmonisatie van begrippen, alleen wordt capaciteit vanuit SRA's als knelpunt genoemd voor het einde van 2025. Er wordt geadviseerd hiervoor de kracht van de groeifondsprogramma's te gebruiken. Hiervoor moet aanlevering van begrippen door deze groeifondsprogramma's worden gefaciliteerd.

7. W.V.T.T.K.

De laatste twee onderwerpen (Architectuurdagen en Samenwerking met Groeifondsprogramma's, en Update Best Practice/Profiel OAuth als onderdeel van Edukoppeling) vervallen door uitloop van het onderdeel over het begrippenkader.

Er is brede behoefte binnen de groep om eerder een meeting te organiseren rondom het OAuth-profiel. Een actiepoint wordt uitgezet om dit nog voor augustus te doen.

Samenstelling van werkgroep Samenhang blijft een knelpunt, aangezien het hoger onderwijs niet vertegenwoordigd is en MBO nog maar één vertegenwoordiger heeft. Een roep om hulp gaat uit vanaf de Architectuurraad.

Dirk brengt in dat de Architectuurraad misschien een andere vorm zou kunnen krijgen: iedere maand 1 uur in plaats van ieder kwartaal 3 uur. De voorzitter wordt gevraagd zich hierover te buigen.

Resterende vergaderdata 2025

- Donderdag 16 oktober 2025, 13:30 - 16:30 uur

Actiepunten BES:

1. Organisatie van een bijeenkomst over OAuth-profiel voor augustus 2025
2. Zoeken naar vertegenwoordiging voor werkgroep Samenhang (ho en extra MBO)
3. Voorzitter buigt zich over alternatieve vorm Architectuurraad (maandelijks 1 uur vs. kwartaal 3 uur)